

17. maj 2016. godine

ASNS: Vlaisavljević za pohvalu zbog zapošljavanja 700 radnika

Asocijacija slobodnih i nezavisnih sindikata danas je najoštrije osudila, kako su naveli, medijsku kampanju protiv direktora Aerodroma "Nikola Tesla" Saše Vlaisavljevića zato što je zaposlio 700 radnika, ističući da je reč o površnom i jednostranom informisanju.

Izvrtnje elementarne istine, kako je navedeno u saopštenju sindikata, ne može zameniti činjenice - da su novozaposleni radnici radili pet i više godina iste poslove na koje su sada zaposleni, preko omladinske zadruge ili po ugovoru o delu, bez osnovnih prava, i to da bi rukovodstvo Aerodroma moglo da se hvali malim brojem zaposlenih i tako obmanjuje državne organe i javnost.

"Potez direktora Saše Vlaisavljevića je hrabar i za svaku pohvalu jer su posle mnogo godina rada ovi radnici drugog reda konačno postali zaposleni sa svim pravima koja su im godinama uskraćivana. Nadamo se da je ovo samo prvi primer raskida sa licemerjem i obmanama i da će ovako postupiti i drugi, a pre svega državni organi u kojima preko ugovora o delu radi veliki broj radnika, pa i po cenu medijskog prozivanja i neopravdanog linča", piše u saopštenju.

ASNS će, kako tvrde, podržati svakog direktora, državni organ i javno preduzeće koje postupi na sličan način i zaposli radnike koji rade po ugovoru o delu ili preko omladinske zadruge i na taj način obezbedi njihovu elementarnu ekonomsku i pravnu sigurnost, a budžetu i fondovima socijalnog osiguranja zaknuti prihod.

Čadež: Ima nade za FAP i Budimku

Privredna komora Srbije aktivno je uključena u rešavanje problema pribojskog FAP-a i pronalaženje rešenja za ozdravljenje i reorganizaciju ove kompanije u skladu sa kapacitetima, tržišnim uslovima i okolnostima, izjavio je danas predsednik PKS Marko Čadež.

Možda ne možemo da pravimo kamione, kao što smo pravili u staroj Jugoslaviji, tog tržišta više nema, ali treba videti šta možemo - da radimo remonte, ili neke rezervne delove, za šta nam trebaju partneri u inostranstvu, rekao je Čadež.

On je kazao da takođe treba razmotriti da li deo radnika može da se angažuje u nekim drugim segmentima i da proizvodi ono što u Srbiji može da opstane.

On je dodao da su predstavnici PKS direktno razgovarali sa ruskim i nemačkim kompanijama koje su zainteresovane za saradnju sa pribojskim FAP-om.

Upitan za kompaniju „Budimka“ rekao je da ima potencijala

za kupovinu iz stečaja i videćemo kako će se situacija razvijati □, rekao je Čadež.

Kako je dodao, kupaca i partnera sigurno ima, ističući da su mu se javile tri, četiri velike kompanije koje su zainteresovane za neke delove Budimke ili eventualne kooperacije.

- Rešenja postoje, ali moramo samo da se izmestimo iz nečega što smo ranije imali, da vidimo koji deo nekadašnjih velikih sistema može da opstane, šta može možda drugo da radi, kako bi ljudima ljudima omogućili da proizvode i imaju posao - rekao je Čadež.

Udovički: Razmena podataka obaveza lokalnih samouprava

Ministarka državne uprave i lokalne samouprave Kori Udovički posetila je Opštinu Gornji Milanovac u kojoj zaposleni u lokalnoj samoupravi već razmenjuju podatke iz službenih evidencija i naglasila da će to od 8. juna, kada ta odredba Zakona o upravnom postupku stupi na snagu, to biti obaveza svih koji rade u državnoj upravi i lokalnoj samoupravi.

Udovički je podsetila da će službenici biti obavezni da podatke koji već postoje u službenim evidencijama razmenjuju sa drugim zaposlenima u državnim organima i neće više smeti da ih traže od građana koji će, ukoliko se to ipak dogodi, moći da podnesu prijavu Prekršajnom sudu.

Udovički je novinarima u Gornjem Milanovcu rekla da zaposleni građanima već obezbeđuju 25 usluga na taj način, među kojima je ostvarivanje prava na roditeljski dodatak za koji je ranije bilo potrebno pet dokumenata i više od mesec dana čekanja, dok se sada rešenje dobija samo sa ličnom kartom u roku od tri do sedam dana.

"Uprava mora da bude profesionalna i odvojena od političkog ciklusa. Građani Gornjeg Milanovca treba da budu svesni da su u ovom trenutku uživali privilegiju koja ne sme da se izgubi zbog političkog ciklusa. Važno je da u trenutku promene vlasti ne počinjemo sve ponovo da

gradimo od nule", rekla je ministarka, koja je i potpredsednica vlade.

Prema njenim rečima, da bi najtraženije usluge u lokalnim samoupravama zaživele na taj način, potrebna je samo dobra volja i drugačija organizacija posla, dok će za neke druge usluge, koje se odnose na privrednu delatnost, to biti malo složeniji proces.

"Ne toliko zbog tehničkih pitanja već zato što se, na primer, Geodetski zavod ili Agencija za privredne registre, finansiraju iz nadoknada i taksi", navela je Udovički.

Ministarka je navela da je najvažnije da građani postanu svesni da imaju to pravo, da kada donesu ličnu kartu nema potrebe da donose i izvod iz matične knjige, na primer, jer država o njima već ima taj podatak.

"Moramo zajedno da radimo na promeni načina razmišljanja, a lokalni službenici, kao i predstavnici državnih organa moraju međusobno da razgovaraju", zaključila je Udovički.

Pravosuđe u Srbiji daleko od onog kakvo građani zaslužuju

Ministarstvo pravde Srbije saopštilo je povodom izveštaja Saveta za borbu protiv korupcije, da je svesno da je stanje u srpskom pravosuđu daleko od onog kakvo građani zaslužuju, ali je i poručilo da je, objektivno gledano, mnogo bolje od onog iz 2012. godine.

Uloženi su veliki naponi od 2012. do 2016. godine da se stanje u srpskom pravosuđu popravi, navodi se u saopštenju Ministarstva pravde.

"Ministarstvo je radilo, radi i radiće na daljem poboljšanju stanja u srpskom pravosuđu", poručilo je ministarstvo.

Kako se dodaje, poštujući rad Saveta i njegovo nastojanje da ukaže na određene probleme u funkcionisanju pravosuđa, ministarstvo je istaklo da je u periodu od oko dve godine, u okviru svojih nadležnosti, ostvarilo brojne rezultate, poput uređenja 44.000 kvadratnih metara prostora u 27 objekata pravosudnih organa širom Srbije.

"Renoviranjem, adaptacijom i izgradnjom obezbeđeni su znatno bolji uslovi rada pravosuđa, što doprinosi efikasnosti vođenja sudskih postupaka", navodi se u saopštenju.

Na predlog ministarstva usvojen je i počela primena Zakona o zaštiti uzbunjivača, koji štiti građane koji prijave korupciju. Vlada je usvojila Strategiju istraga finansijskog kriminala, čija je primena otpočela, a sama strategija ima cilj da uspostavi potpunu specijalizaciju sudija, tužilaca i policije u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Takođe, na predlog ministarstva usvojen je i počeo da se primenjuje novi Zakon o izvršenju i obezbeđenju koji omogućava rešavanje više od 1,5 miliona starih predmeta, čime se sudovi rasterećuju i omogućava se efikasno postupanje u novim predmetima.

Uvođenjem novih mehanizama, povećana je naplata sudskih taksi za 30 odsto u prva tri meseca 2016. u odnosu na isti period prošle godine, čime je povećan budžet pravosuđa i Republike Srbije.

Na predlog ministarstva usvojen je i počela primena Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku, koji građanima pruža mogućnost da, ukoliko smatraju da njihov postupak pred sudom traje predugo, zahtevaju da se postupanje sudije ili javnog tužioca preispita i postupak ubrza.

Tokom 2015, dodaje se, povećan je broj izvršenih alternativnih krivičnih sankcija za 167 odsto.

Za razliku od 2014, u kojoj je izvršeno 1.069, u 2015. izvršeno je 2.848 alternativnih sankcija, čime su ostvarene značajne uštede u budžetu, a omogućena bolja resocijalizacija osuđenika.

Uveden je i novi elektronski sistem prevencije nasilja u porodici, kao i novi uređaj koji će u budućnosti biti korišćen za obaveznu meru lečenja od alkoholizma u slučajevima kućnog pritvora i kućnog zatvora, što predstavlja nadogradnju sistema alternativnih sankcija.

Broj predmeta koji se protiv Republike Srbije vode pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu smanjen je za 91 odsto u periodu 2014. do 2016, što ukazuje na bolje mehanizme zaštite prava naših građana pred domaćim sudovima koji su promovisani kroz efikasniju zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i efikasniji sistem izvršenja.

Kako se navodi u saopštenju završen je i Akcioni plan za pregovaračko Poglavlje 23, koji je pozitivno ocenjen od strane Evropske komisije i usvojen od 27, od ukupno 28 zemalja članica EU.

Tim planom, između ostalog, definisana je izmena Ustava kako bi se pojačala nezavisnost pravosuđa, kao i sveobuhvatne mere za unapređenje nepristrasnosti, stručnosti i odgovornosti nosilaca pravosudnih funkcija.

"Potrebno je napomenuti da je Srbija već otpočela sa sprovođenjem Akcionog plana za Poglavlje 23 i pre njegovog usvajanja", navodi se u saopštenju.

Ministarstvo je, takođe, poručilo i da ne može i neće da komentariše pojedinačne, selektivno birane sudske postupke i odluke, koje u svom Izveštaju navodi i komentariše Savet, jer smatra da to ne doprinosi jačanju nezavisnosti sudstva, već je, naprotiv, urušava.

TANJUG/BETA

Sindikati: Za pohvalu zapošljavanje 700 radnika

Reprezentativni sindikati beogradskog Aerodroma "Nikola Tesla" saopštili su danas da podržavaju zapošljavanje radnika koji su godinama bili angažovani na aerodromu preko omladinskih zadruga i drugih organizacija.

Sindikati navode da podaci u tekstu koji je objavio antikorupcijski sajt "Pištaljka" u kome se navodi da je Aerodrom u toku prethodne godine zaposlio 778 novih radnika, od čega 760 na određeno, bez konkursa, ne ogovaraju činjenicama.

"Reč je o 760 zaposlenih koji su do 20 godina unazad angažovani na aerodromu u delatnostima od suštinskog značaja za funkcionisanje aerodroma, ali su bili zaposleni preko nekoliko uslužnih firmi, od kojih je OZB Komerc poslednja u nizu, a prethodile su joj Falcon doo, Hisalt, Montavia, Omladinska zadruga Beograd i druge", navode sindikati i dodaju da je tim radnicima samo promenjen radno-pravni status, a njihov rad vraćen u zakonske okvire.

Sindikati Aerodroma navode da podržavaju prijem tih zaposlenih i insistiraju na daljem rešavanju problema i pronalaženju načina da se ugovori na određeno preimenuju u ugovore na neodređeno vreme.

Kako se navodi u saopštenju sindikata, izdvajanja za plate tih radnika su ostala ista, ali su ona do 2015. knjižena kao troškovi preduzeća, jer je novac umesto u budžet Republike odlazio na račun privatne firme.

Saopštenje su potpisali sindikati "Zajedno", Nezavisni sindikat, Sindikat Sloga i ASNS.

ASNS: Izvrtanje elementarne istine

Asocijacija slobodnih i nezavisnih sindikata je u izdvojenom saopštenju najoštrije osudila, kako su naveli, medijsku kampanju protiv direktora Aerodroma "Nikola Tesla" Saše Vlaisavljevića, zato što je zaposlio 700 radnika, ističući da je reč o površnom i jednostranom informisanju.

Izvrtanje elementarne istine, kako je navedeno u saopštenju sindikata, ne može zameniti činjenice - da su novozaposleni radnici radili pet i više godina iste poslove na koje su sada zaposleni, preko omladinske zadruge ili po ugovoru o delu, bez osnovnih prava, i to da bi rukovodstvo Aerodroma moglo da se hvali malim brojem zaposlenih i tako obmanjuje državne organe i javnost.

"Potez direktora Saše Vlaisavljevića je hrabar i za svaku pohvalu jer su posle mnogo godina rada ovi radnici drugog reda konačno postali zaposleni sa svim pravima koja su im godinama uskraćivana. Nadamo se da je ovo samo prvi primer raskida sa licemerjem i obmanama i da će ovako postupiti i drugi, a pre svega državni

organi u kojima preko ugovora o delu radi veliki broj radnika, pa i po cenu medijskog prozivanja i neopravdanog linča", piše u saopštenju.

ASNS će, kako tvrde, podržati svakog direktora, državni organ i javno preduzeće koje postupi na sličan način i zaposli radnike koji rade po ugovoru o delu ili preko omladinske zadruge i na taj način obezbedi njihovu elementarnu ekonomsku i pravnu sigurnost, a budžetu i fondovima socijalnog osiguranja zakinuti prihod.

Japanska korporacija "Jazaki" u Šapcu

Posao za 1.700 radnika

Predstavnici japanske korporacije "Jazaki" boravili su u Šapcu i razgovarali o finalizaciju ugovora o otvaranju fabrike, nakon što su 9. maja zvanično registrovali preduzeće "Jazaki d.o.o. Šabac" i uložili milion evra. Prema planovima, posao će u novim pogonima dobiti 1.700 radnika, mahom žena, a proizvođače se elektronski distributivni sistemi za automobile.

Gradonačelnik Šapca Nebojša Zelenović javno je na TV Šabac rekao da pregovori sa ovom firmom traju od februara prošle godine, i da zahvaljujući tome investicija nije otišla u Bugarsku. On je, poštujući dogovor i dobre poslovne odnose, tek posle dolaska predstavnika japanske firme obelodanio njeno ime. Zelenović je podsetio na dobre uslove koje pruža industrijska zona u Šapcu, koja ima izdvojeni prostor od 200 hektara u režimu slobodne zone. U Šapcu ističu da gradska uprava za samo 35 dana rešava sve potrebne

zahteve investitora, zbog čega tu već radi pet italijanskih kompanija. "Jazaki" će kada počne proizvodnja, biti najveća firma u Šapcu, a dosadašnje najveće investicije bile su Šećerana i Beli limovi, koje zapošljavaju po 600 radnika.

Međutim, u lokalnoj samoupravi tvrde da je nemala kočnica odnos republičke vlade. Podsećaju da je bilo pokušaja da se ova fabrika preusmeri u Kraljevo ili Kruševac, ali je preovladao zahtev japanske kompanije da dođu u Šabac. Neslavan primer je i kada je Zavod za zapošljavanje u Šapcu odbio da dostavi podatke o kvalifikovanim radnicama za proizvodnju obuće, ali je gradska uprava ipak uspela da organizuje sastanak predstavnika italijanske fabrike obuće sa zainteresovanim radnicama, od kojih oko 150 njih može da očekuje radno mesto. Inače, industrijska zona u Šapcu sa oko 600 hektara najveća je u Srbiji, i do sada je u infrastrukturu uloženo oko deset miliona evra. Na spisku nezaposlenih ima oko 12.000 lica, a očekuje se će pored ovih stranih investicija u domaćim firmama koje posluju u industrijskoj zoni posao dobiti oko 400 radnika.

Internacionalna kompanija

"Jazaki" zapošljava 250.000 radnika u više od 200 fabrika širom sveta. Osnovana je pre 87 godina, i u oblasti proizvodnje delova za automobilsku industriju spada u svetske lidere i saraduje sa najvećim proizvođačima automobila. Kompanija ima internacionalni karakter sa bazom u Tokiju, a evropsko sedište je u Kelnu.

ПОЛИТИКА

Trgovci vraćaju novac samo uz pretnju inspekcijom

Zakon jasno predviđa u kojim situacijama prodavac mora da vrati naplaćenu sumu, ali mnogi to vešto izbegavaju

Ni dve godine od donošenja novog Zakona o zaštiti potrošača očigledno nisu bile dovoljne da se neke njegove odredbe primene i u praksi. Pitanje vraćanja novca u slučaju raskida ugovora ili nekog drugog „nesporazuma” između kupca i trgovca i dalje je najčešći problem sa kojim se potrošači suočavaju. Iako propisi precizno definišu situacije u kojima nema dileme da trgovac mora da vrati naplaćenu sumu, mnogi od njih i dalje se oglašuju, zbog čega se i broj žalbi koje stižu u organizacije za zaštitu potrošača stalno povećava. Jedno takvo pitanje stiglo je i u našu redakciju. Čitaoca je zanimalo da li je bio u pravu kada je od trgovca koji mu je prodao frižider (reč je o modelu koji je trebalo da se uklopi između

kuhinjskih elemenata i bilo je važno da njegove dimenzije budu tačno onakve kakve je naveo) koji nije odgovarajući, zatražio da mu vrate novac. Prodavac mu je dao pogrešnu informaciju i ispostavilo se da ni dimenzije nisu tačne. Uložio je reklamaciju, ali ni deset dana kasnije trgovac nije želeo da mu vrati novac. Ovo je samo jedan od primera, a sve je više situacija u kojima se trgovci na ovaj način oglašuju o propise i mogućnost vraćanja novca kupcima daju tek pošto oni pozovu inspekciju.

– Ovo pitanje je i dalje ključno u odnosu između trgovaca i potrošača. Štiteći svoje ekonomske interese, trgovci na sve načine izbegavaju svoje zakonske obaveze i kada je reč o vraćanju novca često tumače zakon na način koji njima odgovara. Imamo primer firme koja na reklamacionom listu predviđa „povraćaj novca” tek u slučaju da opravka ili zamena nisu moguće, što nije u skladu sa zakonom i zbog čega će naša organizacija u saradnji sa Ministarstvom trgovine, turizma i telekomunikacija uskoro pokrenuti inicijativu za zaštitu kolektivnog interesa potrošača, kaže Mladen Alfirović, pravni savetnik NOPS-a.

Po Zakonu o zaštiti potrošača kupac ima pravo na povraćaj novca u nekoliko slučajeva. Najpre, u roku od 14 dana kada odustane od ugovora zaključenog na daljinu, odnosno van poslovnih prostorija (kupovina putem interneta), i to bez navođenja razloga i dodatnih troškova.

– Ukoliko izjavi da odustaje od ugovora, smatra se da on nije ni zaključen, te je trgovac u obavezi da bez odlaganja izvrši povraćaj novca, uključujući i troškove isporuke u roku od dve nedelje od dana kada je primio od potrošača zahtev za raskid ugovora. Trgovac može da odloži vraćanje novca dok ne dobije robu koja se vraća ili dokaz od potrošača da je robu poslao trgovcu. Važno je znati i to da je trgovac u obavezi da prilikom povraćaja novca koristi ista sredstva plaćanja koja je potrošač koristio u transakciji, kažu u Sektoru za zaštitu potrošača Ministarstva trgovine.

Zakon propisuje jedno, a u praksi se dešava sasvim nešto drugo. Ipak, važno je da znaju da novac mogu da traže i u slučaju da prodavac ne isporuči robu u ugovorenom roku. To se odnosi na transakcije u kojima je kupac pre zaključenja ugovora obavestio prodavca da je isporuka na određeni dan za njega značajna. Ugovor se, u ovom slučaju, raskida po zakonu i sledi vraćanje novca u roku od tri dana.

– Treći slučaj u kome građani imaju pravo da dobiju novac nazad jeste nesaobraznost robe, što se u praksi i

najčešće dešava. To su situacije kada se dogodi da roba koju je kupac platio, izabrao ili mu je trgovac pokazao nije saobrazna ugovoru ni opisu, kao ni po svojstvima koja ima. Ukoliko se to dogodi u prvih šest meseci od kupovine, potrošač bira da li će menjati robu, tražiti umanjenje cene ili vraćanje novca – kažu u ministarstvu.

Inače, u roku od dve godine od dana kupovine potrošač ima pravo da zahteva povraćaj novca u slučaju da popravka ili zamena nisu moguće u primerenom roku ili uopšte.

Jovanović: Zdravstveni sistem na ivici izdržljivosti

Doktorica Vesna Jovanović, direktorka Lekarske komore Srbije, rekla je gostujući u Novom danu na N1 da je naš zdravstveni sistem na ivici održivosti u situaciji kada je samo pet miliona stanovnika osigurano, a godišnje izdvajanje po osiguraniku iznosi oko 230 evra.

Jovanović napominje da je ovaj iznos veoma mali kako bi se podmirilo sve što je zdravstvenom sistemu neophodno. Ona smatra da će se situacija popraviti sa rastom nacionalnog dohotka i povećanjem standarda

stanovništva, ali i sa uvođenjem novih načina osiguranja, kada će pacijenti moći da biraju kome i koliko plaćaju osiguranje.

Ipak, direktorka Lekarske komore ističe da i u ovakvoj situaciji, gde postoje primeri korupcije i neregularnosti, naši lekari pružaju maksimum kako bi pacijenti bili siguri.

"Važno je da pacijenti znaju šta je paket usluga koje dobijaju za svoje osiguranje - koje lekove, koje

operacije, kada i pod kojim uslovima mogu da koriste banju o trošku Fonda. Samo u jako bogatim društvima možete imati uslugu bolju nego našu", kaže Jovanović i dodaje da je Republički fond sve strogo propisao, ali da pacijenti nisu precizno upoznati sa onim što dobijaju za svoje osiguranje.

Opšte je mišljenje, kako javnosti, tako i pacijenata, da je stanje u zdravstvu loše, a gošća Novog dana kaže da pacijenti u Srbiji dobijaju maksimalnu uslugu u datim uslovima.

"U Švedskoj trudnica koja ima normalnu trudnoću do samog kraja ne vidi lekara, pregleda je babica, trudnoću vodi babica, babica je porodi u kućnim uslovima. Naša svaka trudnica ima prava da u svakom trenutku u tercijalnoj ustanovi vodi trudnoću, radi ultrazvuk. U Hamburgu je lista čekanja za psihoterapiju preko godinu dana. Idealizujemo druge zdravstvene sisteme, a o našem loše govorimo", kaže Jovanović.

Prema njenim rečima Srbija nema ni manjka lekara. Sa ukupno 30.000 lekara, to znači da na 1.000 stanovnika dolaze više od četiri doktora, što je, kako kaže, u rangu sa evropskim zemljama.

Na pitanje zašto onda naš sistem nije kao u Nemačkoj ili Skandinaviji, direktorka Lekarske komore kaže da je razlika u tome što je naše izdvajanje za zdravstveni sistem 20 do 50 puta manje po glavi stanovnika.

APR: Broj novoosnovanih firmi u Srbiji za duplo veći

U prva četiri meseca ove godine u Srbiji je osnovano je 10.142 preduzetničkih firmi, što je za 104 više nego u istom periodu prošle godine, rečeno je u Agenciji za privredne registre (APR).

Prema podacima APR, od početka godine do aprila obrisano je 7.370 preduzetnika, što je za 2.859 manje nego u istom periodu prošle godine, kada je iz Registra privrednih subjekata obrisano 10.229 preduzetničkih radnji.

Najviše je registrovano radnji u ugostiteljstvu (753), uslugama pripremanja i posluženja pića (613) i računarskom programiranju (478). Otvoren je i 401 frizerski i kozmetički salon, 380 konsultantskih firmi, 377 trgovinskih radnji, 356 firmi u oblasti rumskog prevoza i 339 taksi prevoznika.

Najviše je ugašeno firmi koji se bave taksi prevozom (530), restorana i ugostiteljskih objekata (438), prodavnica (436), radnji za pripremanje i posluženje pića (423).

GLAS AMERIKE

Budućnost: Neće biti lekara, pravnika, nastavnika

U toj novoj eri neće i veliki broj profesija kao što su lekari, pravnici, nastavnici i niz drugih eksperata. Izmeniće se i način na koji se samo znanje stiče

U novoj knjizi “Budućnost profesija, autori Danijel and Ričard Saskind prognoziraju da će u ne tako dalekoj budućnosti tradiionalne profesije zameniti atuomatizovani kompjuterski sistemi koji mogu da rešavaju probleme bez ljudske pomoći.

U toj novoj eri neće i veliki broj profesija kao što su lekari, pravnici, nastavnici i niz drugih eksperata. Istovremeno, izmeniće se i način na koji se samo znanje stiče i širi.

Jela Defrančeski nedavno je imala priliku da razgovara sa dvojicom britanskih autora, odnosno ocem i sinom

Saskind, čija je zajednička knjiga naišla na pohvale kako u Britaniji tako i u Americi.

Činjenica da je do kraja 2015. tri milijarde ljudi imalo pristup internetu i da će do kraja 2018. dodatnih tri milijarde ljudi biti povezano, sama po sebi pokazuje da je u toku ogromna globalna tehnološka i društvena transformacija, tvrde u svojoj knjizi Ričard i Danijel Saskind.

Dok su inovacije u proizvodnji i distribuciji informacija postale obične, manje se zna o ubrzanom tehnološkom razvoju u kojem pomoću interneta mogu da se rešavaju mnogi probleme bez pomoći eksperata, kaže Danijel Saskind.

“Automatizovani sistemi i mašine, koje ni najmanje ne liče na čoveka profesionalca, sve više preuzimaju zadatke koje obavljaju stručnjaci kao što su profesori, lekari, advokati i eksperti drugih struka.”

Godišnje se, na primer, za onlajn kurs Harvarda prijavljuje veći broj studenata nego što je na tom univerzitetu upisano od njegovog osnivanja pre 377 godina. Veb-em-di (WebMD), popularni sajt za medicinu više ljudi poseti za mesec dana nego što iznosi ukupan broj poseta lekarima u čitavoj Americi.

Broj trgovinskih sporova koji se rešavaju na eBay-u, sajtu namenjenom kupovini preko interneta, tri puta je veći nego broj slučajeva koji dospeju na američke sudove. A, pedeset miliona Amerikanaca je prošle godine svoje federalne poreske prijave podnelo putem interneta.

Sve to omogućuju superkompjuteri, koji imaju sposobnost da arhiviraju, analiziraju, prognoziraju i otkrivaju trendove, kaže Ričard Saskind.

“U Americi postoji kompjuterski softver koji mnogo preciznije od čoveka može da predvidi ishod pravnog spora vezanog za patente, a da o samom pravu ne zna aspolutno ništa. Međutim, softver funkcioniše na osnovu baze podataka od 100.000 sudskih slučajeva, uključujući podatke o tome ko su tužitelji, okrivljeni i

sudije kao i o čemu se u sporu radi i njegovoj novčanoj vrednosti.”

Saskind, međutim, ističe da veštačka inteligencija za razvijanje softvera nije isto što i ljudski mozak.

“Svedoci smo pojave sistema koji funkcionišu na veoma visokom nivou, ali ne zato što kopiraju mozak ili način na koji rade ljudi profesionalci.”

Veliki okršaj čoveka i mašine desio se 1997. godine, kada je kompjuter Deep Blue kompanije IBM pobedio svetskog šahovskog šampiona Garija Kasparova na polju koje se smatra vrhuncem inteligencije.

Još pametniji IBM-ov kompjuter, Votson, pojavio se četiri godine kasnije na televizijskom kvizu Džepardi porazivši dvojicu do tada najuspešnijih učesnika te emisije.

Iako je bio najbolji, Votson to nije znao - kaže Danijel Saskind.

“Nije bilo uzvika radosti. Prijateljima nije javio šta se desilo niti je pićem proslavio pobedu. Nadmašio je čoveka bez obzira što nema ljudski um.”

Naučnici, međutim, uveliko rade na izradi kompjutera sa čovekolikim mozgom. Ljudski um je jedinstven i “tehnološki savršen”, kažu oni, jer može da uči i adaptira se bez potrebe da se programira ili ažurira, ima skoro neograničenu memoriju i teško može da krahira.

Autori Saskind, predviđaju da će običan lap-top uskoro imati “veću moć obrade podataka nego ukupno čovečanstvo.” Po njima tehnološke inovacije koje slede promeniće način na koji funkcionišemo u svim aspektima našeg ličnog i profesionalnog života.

GRČIĆ OSTAJE DA PODELI OTKAZE Vlada poništava konkurs za novog direktora EPS

Konkurs za direktora EPS, koji je raspisan 23. marta, po svemu sudeći, biće poništen, saznaje „Blic“.

Pravi razlog za ovakav postupak mogao bi da bude mali broj kandidata koji ispunjavaju uslove, odnosno onih za koje Vlada smatra da bi mogli da odgovore zadacima koji su pred EPS, a koji podrazumevaju i otpuštanje radnika.

Pošto to ne može biti zakonski razlog, zvanično obrazloženje trebalo bi da glasi da nova vlada treba da definiše uslove za izbor novog direktora.

- Na konkurs se prijavio mali broj kandidata, samo njih 15. Mnogi ozbiljni

igrači nisu konkurisali za mesto prvog čoveka EPS jer nisu imali sigurne garancije, odnosno niko iz Vlade im nije rekao da računa na njih. Zbog toga samo dvoje-troje kandidata ima ozbiljne biografije, dok neki čak ne ispunjavaju ni osnovne uslove za ovu funkciju. Sadašnji v. d. direktora Milorad Grčić nije konkurisao - kaže naš sagovornik.

On dodaje da i to može biti signal da će se konkurs poništiti.

- Ceo scenario oko direktora EPS ide u pravcu da se Grčiću po zakonu dva puta produži v. d. status. U tom periodu moraju da se završe otpuštanja 1.000 prekobrojnih radnika, a procena Vlade je da samo Grčić može bez većih potresa da ubedi sindikalce da je otpremnina od 1.000 evra po godini staža nerealna računica i da mora da se prepolovi - kaže naš sagovornik.

Predsednik Nadzornog odbora EPS Branko Kovačević za „Blic“ kaže da je proces izbora novog direktora sada u zastoju.

- Mi još nemamo konkursnu komisiju koju treba da imenuje Vlada, a do tada niko nema ovlašćenje da otvori prijave. To ne sme niko da radi dok se ne oformi komisija. E sad, da li će to uraditi vlada u tehničkom sazivu ili ćemo čekati formiranje nove, videćemo. I u jednom i u drugom slučaju Nadzorni odbor će imati svog predstavnika u komisiji - kaže Kovačević.

Ni on ne isključuje mogućnost da se novi direktor bira na ponovljenom konkursu.

- Ako komisija ne izabere nikoga, onda će biti raspisan novi konkurs. Ali sve mora da se završi u roku od godinu dana, koliko zakonski Grčić može da bude u statusu v. d. direktora - kaže Kovačević.

Grčić, bivši direktor „Kolubare“, imenovan je 15. marta za v. d. direktora EPS, nakon što je zbog afere oko kupovine „audija“ smenjen Aleksandar Obradović. Po dolasku na funkciju, Grčić je ubrzo smenio ključne ljude koje je postavio Obradović.

ŽESTOKE INTERVENCIJE NBS Jorgovanka prodala 500.000 evra da odbrani kurs dinara!

Narodna banka Srbije (NBS) samo u prva tri meseca ove godine intervenisala je sa vrtoglavih 565 miliona evra kako bi očuvala stabilnost kursa, što je više nego u celoj 2015.

Samo u januaru NBS je na međubankarskom deviznom tržištu prodala 290 miliona evra, zatim još 110 miliona evra u februaru, kada je i kupila 10 miliona evra, dok je u martu prodala 175 miliona evra. Suma sumarum, tako je na odbranu kursa samo do aprila meseca potrošeno više

od pola milijarde evra. Poređenja radi, u celoj 2015. u te svrhe je potrošeno ukupno 520 miliona evra.

Ekonomista dr Miloško Arsić objašnjava da je razlog za slabljenje dinara povlačenje dela investicija iz zemlje, ali i neizvesnost u vezi sa izborima. On pak očekuje stabilizaciju u narednom periodu.

Iz NBS-a podsećaju da su u ranijim godinama zabeleženi i značajno veći iznosi intervencija po kvartalima, i to posebno 2010, 2012. i 2014.

- Tokom ove godine preovlađuju deprecijacijski pritisci (opadanje vrednosti nacionalne valute), a oni su u najvećoj meri posledica povećanog neto otkupa deviza od strane stranaca. Ipak, u ovoj godini pritisci na dinar posledica su delovanja više negativnih faktora iz međunarodnog okruženja. Pritisci su rezultat i sezonski povećane tražnje domaćih preduzeća za devizama - ističu u NBS-u.

RTB Bor predao UPPR Privrednom sudu, neće biti otpuštanja

Rudarsko-topioničarski basen (RTB) Bor predao je danas Privrednom sudu u Zaječaru Unapred pripremljeni plan reorganizacije (UPPR), koji treba da omogući nastavak rada tog preduzeća uz zaštitu od poverilaca u narednih šest meseci.

Kako su rekli u preduzeću, taj sud u naredna četiri dana može da obavi sve neophodne administrativne procedure i da 20. maja, odnosno osam dana pre isteka zakonskog roka u kojem za sva domaća preduzeća u restrukturiranju prestaje da važi zaštita od poverilaca, donese privremenu meru koja će RTB Bor Grupi obezbediti pravnu zaštitu od prinudne naplate i u narednih šest meseci.

"Ovaj dokument ima novi 'presečni' datum ukupnih obaveza kompanije, 31. mart, s drugačijim nivoom obaveza po svim klasama, kako prema tekućim poveriocima tako i prema onim istorijskim kojima je uračunata kamata za nov period", saopštio je RTB.

U okviru angažovanja profesionalnog menadžmenta kao nove mere reorganizacije kompanije, kako su rekli u borskoj kompaniji, predviđeno je da se u drugoj polovini ove godine raspiše javni tender za odabir kompanije koja će pružati usluge menadžmenta.

Taj kombinat naveo je da su za razliku od mera koje su bile predviđene prethodnim dokumentima, sada dodate i dve nove - uvođenje profesionalnog menadžmenta i smanjenje broja zaposlenih, što bi se odvijale postepeno u narednih pet godina, počev od 2017.

"Ova racionalizacija, kao nova mera u UPPR-u, ostavlja mogućnost dodatne korekcije broja zaposlenih, odnosno ne ograničava prijem novih radnika, a ono što je sigurno, ove godine neće biti socijalnog programa", rekla je zamenica generalnog direktora RTB-a Bor Mirjana Antić.

Tom merom predviđeno je da će broj zaposlenih na kraju otplatnog perioda i završetka UPPR-a biti manji od 3.500.

"Ova mera je potpuno u skladu sa nivoom prirodnog odliva zaposlenih u tom periodu", navela je Antićeva.

Generalni direktor borskog basena bakra Blagoje Spaskovski kazao je da je u svemu veoma važno da RTB Bor izmiri obaveze prema poveriocima u roku i u iznosu koji su predloženi u UPPR-u.

"Prvorangirana takva obaveza je kredit EDC banke za izgradnju nove topionice i fabrike sumporne kiseline. Druge iz ove kategorije su garancije koje je RTB dao u vidu hipoteke ili ručne zaloge", dodao je Spaskovski.

Ministarstvo će tražiti da cene turističkih aranžmana budu u dinarima

Ministarstvo trgovine, turizma i telekomunikacija Srbije predložiće da turističke agencije cenu aranžmana za putovanje u Srbiji izražavaju u dinarima, a ne u stranoj valuti, rečeno je agenciji Beta u tom ministarstvu.

Ministarstvo je pripremlilo pravilnik kako bi oblast plaćanja turističkih aranžmana u agencijama bila bolje uređena.

Biće predloženo da se vrsta obračuna kursa koji je nepovoljan po putnike ne primenjuje na domaće destinacije, odnosno da nije nužno da cena za domaće destinacije bude izražena u stranoj valuti, jer ni same agencije ne vrše plaćanja u devizama.

Pravilnik, koji se nalazi u proceduri, a pripremljen je na osnovu izmena Zakona o turizmu, bliže će urediti ovu oblast vodeći računa da ni same agencije ne trpe štetu kada imaju obaveze plaćanja u devizama prema inostranstvu, kao ni sami putnici.

Direktor Naciolane asocijacije turističkih agencija JUTA za Betu je rekao da ako agencije budu cenu domaćih aranžmana iskazivale u domaćoj valuti, to ne znači da će to putnike koštati manje.

Vozači bez brige, putarina neće skakati ove godine

V.d. direktora Puteva Srbije Zoran Drobnyak izjavio je da bi do kraja godine auto-put od Beograda do Niša trebalo da bude pokriven kamerama.

Drobnjak je za TV Pink kazao da novac za to još nije obezbeđen ali da se nada da će se novca naći.

Razlozi za stavljanje auto-puta između srpske prestonice i Niša pod video nadzor je, kako je naveo, pre svega zbog bezbednosti, uvida u obavljanje saobraćaja, kao i u stanje puteva za potrebe zimske službe.

Drobnjak je podsetio da je počeo da radi info centar Puteva Srbije, gde svi zainteresovani mogu da dobiju informacije o stanju na putevima i istakao da će uskoro početi da radi 24 sata.

Govoreći o projektu obnove 1.100 kilometara auto-puta, Drobnjak je kazao da će njim biti obuhvaćen samo deo puteva jer od 15.000 kilometara putne mreže, oko 12.000 kilometara zahteva obnovu.

On je kazao da je predviđeno da izmeštanje naplatne stanice Bujanj potok mora biti završeno do 15. oktobra i dodao da će biti mnogo većeg kapaciteta što bi trebalo da smanji gužve.

Drobnjak je kazao da do kraja godine neće biti povećanja cene putarine.